

WIPO 2008

KORIŠĆENJE PRAVA INTELEKTUALNE SVOJINE ZA EKONOMSKI, SOCIJALNI I KULTURNI RAZVOJ:

- PERSPEKTIVE SRBIJE
- FARMACEUTSKA INDUSTRIJA KAO PRIMER

*Vera Tešankić, Marko Milojević, Snežana Ilić-Stojanović,
Slobodanka Jovanović, Slobodan D. Petrović*

SVEST O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA PRAVA INTELEKTUALNE SVOJINE PRAVO NA LEK / ADEKVATNO LEČENJE

V. Tešankić, M. Milojević, S. Ilić-Stojanović, S. Jovanović, S. D. Petrović

**PARISKA UNIJA / KONVENCIJA
1883. GODINE**

**KRALJEVINA SRBIJA JEDNA OD
11 OSNIVAČA / POTPISNICA**

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

KRALJEVINA SRBIJA

ZAKON O ZAŠTITI MUSTARA I MODELA	1884. GODINE
ZAKON O ZAŠTITI FABRIČKIH I TRGOVINSKIH ŽIGOVA	1884. GODINE
UREDBA O ZAŠTITI INDUSTRIJSKE SVOJINE	1920. GODINE

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

ZAKONSKA REGULATIVA U SKLADU SA ZAKONODAVSTVOM ZEMALJA U RAZVOJU / EVROPSKOM REGULATIVOM

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

PATENTNA ZAŠTITA U OBLASTI FARMACEUTSKIH PROIZVODA

	godina
ZAŠTITA POSTUPAKA DOBIJANJA PROIZVODA	do 1990.
ZAŠTITA MATERIJE (SUPSTANCE, KOMPOZICIJE)	od 1990.
ZAŠTITA LEKOVA	od 1993.

(Izuzete u odnosu na primenu materije u lečenju ljudi ili životinja do 31.12.1992.)

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

PATENTNA ZAŠTITA U OBLASTI FARMACEUTSKIH PROIZVODA

godina

**ZAŠTITA SUPSTANCE ILI KOMPOZICIJE
SADRŽANE U STANJU TEHNIKE SA NOVOM
PRIMENOM U HIRURŠKOM, DIJAGNOSTIČKOM
ILI POSTUPKU LEČENJA**

1995.

**OGRANIČENJE PRAVA U ODNOSU NA RADNJE
RADI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA UKLJUČUJUĆI
RADNJE RADI DOBIJANJA DOZVOLE ZA
STAVLJANJE LEKA U PROMET**

2004.

SERTIFIKAT DODATNE ZAŠTITE

(stupanjem u EU)

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

**FARMACEUTSKA INDUSTRIJA SRBIJE (I U OKVIRU JUGOSLAVIJE)
RAZVIJALA SE UZ POŠTOVANJE PRAVA INDUSTRIJSKE SVOJINE
NA LICENCAMA I REZULTATIMA SOPSTVENOG
ISTRAŽIVAČKO - RAZVOJNOG RADA**

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

DUGA TRADICIJA FARMACEUTSKE INDUSTRIJE U SRBIJI

	godina
SRBOLEK Preduzeće za medicinsko snabdevanje i proizvodnju	1919.
GALENKA Farmaceutsko-hemijska industrija	1945.
GALENKA proizvodnja penicilina	1948.
ZDRAVLJE Farmaceutsko hemijski laboratorijum	1952.
ZDRAVLJE proizvodnja kliničkih dekstrana	1966.
HEMOFARM Fabrika farmaceutskih, hemijskih i dezinfekcionih proizvoda	1960.

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

VODEĆI PRINCIPI RAZVOJA FARMACEUTSKE INDUSTRIJE SRBIJE:

OBEZBEDJENJE KVALITETNIH, EFIKASNIH, BEZBEDNIH I DOSTUPNIH PROIZVODA ZA DOMAĆE TRŽIŠTE I IZVOZ

STALNI NAPORI ZA POSTIZANJE ISTAKNUTOG MESTA NA DOMAĆEM TRŽIŠTU I IZVOZU

MOTIVACIJA ZAPOSLENIH

ZADOVOLJSTVO KUPACA

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

FARMACEUTSKA INDUSTRIJA SRBIJE DANAS

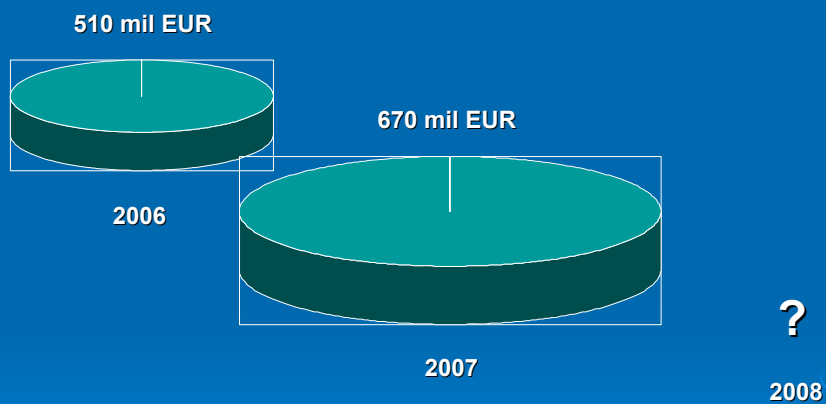
- EKONOMSKI PARAMETRI -

- **RELATIVNI UDEO U BDP SEKTORA INDUSTRIJE: 3,1%**
- **BRUTO PROIZVOD (2007. godina): 450 mil. EUR**
- **GODIŠNJA PROIZVODNA STOPA RASTA: 10 - 15%**
- **BROJ ZAPOSLENIH: 8.200**
- **IZVOZNO ORIJENTISANA**

* Podaci Grupacije farmaceutske industrije Srbije, Prof. D. Marisavljević

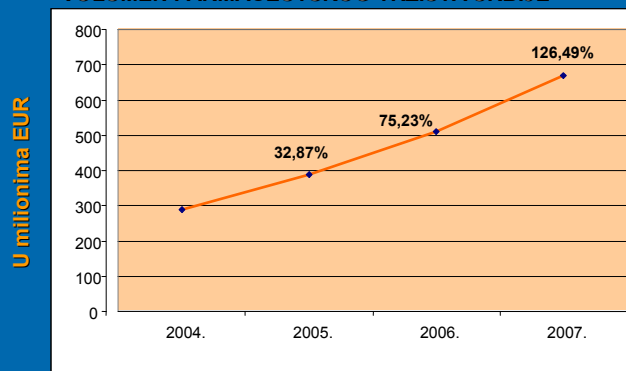
V. Tešankić, M. Milojević, S. Ilić-Stojanović, S. Jovanović, S.D. Petrović

VOLUMEN FARMACEUTSKOG TRŽIŠTA SRBIJE

V. Tešankić, M. Milojević, S. Ilić-Stojanović, S. Jovanović, S.D. Petrović

VOLUMEN FARMACEUTSKOG TRŽIŠTA SRBIJE

godina

Podaci iz publikacije:
 „Promet i potrošnja lekova 2007.“,
 Agencija za lekove i medicinska sredstva Srbije, Beograd, 2008.

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

OSTVARENI PROMET LEKOVA PO ATC GRUPAMA ZA 2007. GODINU

ATC	NAZIV GRUPE	Dinari	€
C	Kardiovaskularni sistem	12.599.031.613,80	155,6 mil.
J	Antinfektivni lekovi za sistemsku primenu	9.311.545.669,36	113,5 mil.
N	Nervni sistem	6.598.751.478,43	80,5 mil.
A	Alimentarni trakt i metabolizam	5.847.669.175,53	71,3 mil.
B	Krv i krvotvorni organi	5.222.817.536,42	63,7 mil.
L	Antineoplastici i imunomodulatori	3.931.253.344,20	48,0 mil.
M	Mišićno-kostni sistem	3.305.239.539,99	40,3 mil.
R	Respiratorni sistem	2.596.809.634,64	31,7 mil.
G	Genitourinarni sistem i polni hormoni	2.257.146.021,37	28,0 mil.
H	Hormonski preparati za sistemsku primenu, izuzev polnih hormona i insulina	877.227.112,10	10,7 mil.
D	Koža i potkožno tkivo	843.731.747,90	10,2 mil.
S	Senzorni organi	676.684.050,50	8,2 mil.
V	Ostali lekovi	564.220.607,67	6,8 mil.
P	Antiparazitni proizvodi, insekticidi i sredstva za zaštitu od insekata	58.498.374,40	0,7 mil.
	UKUPNO	54.690.625.906,61	670 mil.

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

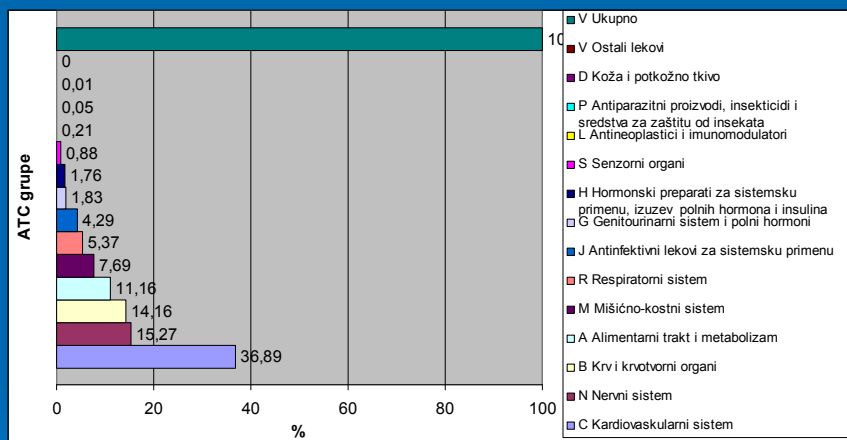
PROCENTUALNO UČEŠĆE POTROŠNJE LEKOVA PO ATC GRUPAMA U 2007.g.

ATC	NAZIV GRUPE	%
C	Kardiovaskularni sistem	36,89
N	Nervni sistem	15,27
B	Krv i krvotvorni organi	14,16
A	Alimentarni trakt i metabolizam	11,16
M	Mišićno-kostni sistem	7,69
R	Respiratorni sistem	5,37
J	Antinfektivni lekovi za sistemsku primenu	4,29
G	Genitourinarni sistem i polni hormoni	1,83
H	Hormonski preparati za sistemsku primenu, izuzev polnih hormona i insulina	1,76
S	Senzorni organi	0,88
L	Antineoplastici i imunomodulatori	0,21
P	Antiparazitični proizvodi, insekticidi i sredstva za zaštitu od insekata	0,05
D	Koža i potkožno tkivo	0,01
V	Ostali lekovi	0,00

Podaci iz publikacije: „Promet i potrošnja lekova 2007.“, Agencija za lekove i medicinska sredstva Srbije, Beograd, 2008.

V. Tešankić, M. Milojević, S. Ilić-Stojanović, S. Jovanović, S.D. Petrović

PROCENTUALNO UČEŠĆE POTROŠNJE LEKOVA PO ATC GRUPAMA U 2007.g.

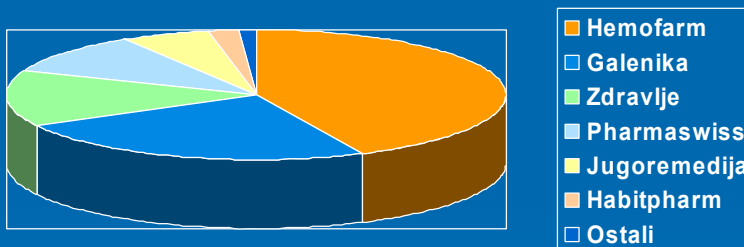

Podaci iz publikacije: „Promet i potrošnja lekova 2007.“, Agencija za lekove i medicinska sredstva Srbije, Beograd, 2008.

V. Tešankić, M. Milojević, S. Ilić-Stojanović, S. Jovanović, S.D. Petrović

NAJVEĆI DOMAĆI PROIZVOĐAČI LEKOVA

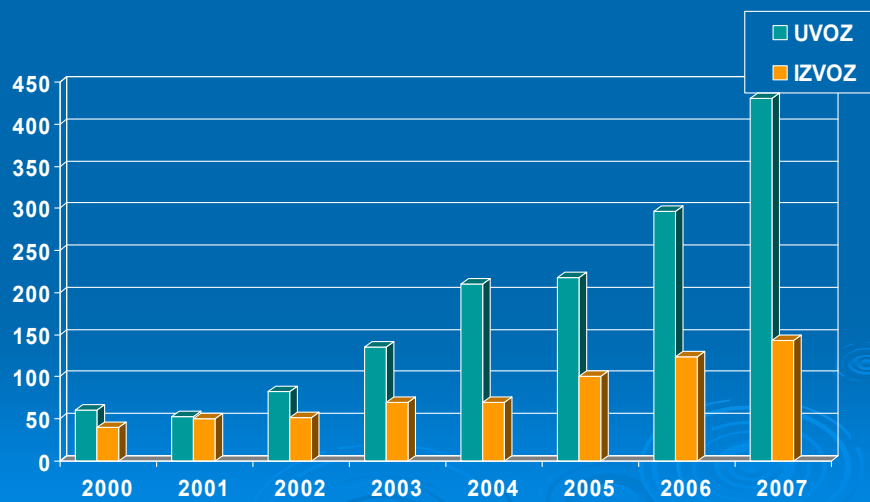
KONKURENTNOST SRPSKE INDUSTRIJE LEKOVA U ODNOSU NA EU

- ▶ visok nivo proizvodnje i zaposlenosti resursa
- ▶ relativno visoka efikasnost proizvodnje

- ▶ akumulativnost srazmerno mala zbog znatno nižih cena i manjeg apsolutnog obima proizvodnje

**smanjena konkurentnost
domaće proizvodnje na duži rok**

TREND UVOZA I IZVOZA LEKOVA U SRBIJU (u milionima USD)

OTVORENOST TRŽIŠTA SRBIJE

	broj firmi	broj registrovanih lekova *
DOMAĆE FIRME	33	516
INOSTRANE FIRME	251	881
Firme bivših jugoslovenskih republika	11	190

* Izvor: „Nacionalni registar lekova 2008.“, Agencija za lekove i medicinska sredstva Srbije, Beograd 2008.

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

BROJ DOMAĆIH ŽIGOVA FARMACEUTSKIH FIRMI SRBIJE

Firma	broj važećih žigova
GALENIKA	441
HEMOFARM STADA	415
ZDRAVLJE AKTAVIS	204
SRBOLEK	33
Ukupno:	1.093

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

**BROJ MEĐUNARODNIH ŽIGOVA FARMACEUTSKIH FIRMI SRBIJE
na osnovu Madridskog Aranžmana i Madridskog Protokola ***

Firma	broj žigova
GALENIKA	51
HEMOFARM STADA	72
ZDRAVLJE AKTAVIS	23
SRBOLEK	8

* Podaci sa on-line baze podataka MADRID EXPRESS: <http://www.wipo.int/ipdl/en/search/madrid/search-struct.jsp>

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

BROJ PATENTNIH PRIJAVA VEĆIH FARMACEUTSKIH FIRMI SRBIJE

Firma	broj prijava
GALENIKA	127
HEMOFARM STADA	21
ZDRAVLJE AKTAVIS	34

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

STRUKTURA PATENTNIH PRIJAVA I PATENATA VEĆIH FARMACEUTSKIH KUĆA U SRBIJI

DO 1990. POSTUPCI DOBIJANJA FARMACEUTSKIH SIROVINA I PROIZVODA

OD 1990 / 1993. PORED POSTUPAKA, NOVI PROIZVODI, NOVA PRIMENA NOVI MOLEKUL

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

STRUKTURA PATENTNIH PRIJAVA I PATENATA VEĆIH FARMACEUTSKIH KUĆA U SRBIJI

Vrsta patentne prijave	GALENIKA	HEMOFARM	ZDRAVLJE	UKUPNO
Postupak	89	13	25	126
Supstanca	5	1	1	7
Formulacija	8	7	1	15
Primena	1		6	7
Novi soj mikroorganizma			1	1
UKUPNO	103	21	34	156

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

GALENIKA:
prvi patent iz oblasti farmaceutike 1957. godine

P-214/57 YU 20317
"Postupak za otklanjanje hemijskih
inkompatibilnosti
između dve ili više lekovitih supstanci kod
proizvodnje tableta,
a indicirane su da se zajedno doziraju"

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

GALENIKA: Primer licence 1

Licenciranje supstance, kompozicije, know-how, i žiga
BOOTS, KNOLL, ABBOTT / GALENIKA

Proizvod: BRUFEN (ibuprofen)
dražeje, tablete, sirup, krem

nesteroidni analgetik i
antireumatsko sredstvo

od 1969. do 1990. "joint-venture": Boots / Galenika
proizvodnja: Ibuprofen

Poznat žig BRUFEN je bio vlasništvo kompanije Boots, zatim Knoll, i
sada Abbott GmbH &Co. KG

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

ZDRAVLJE: prvi patent 1972. godine:

**P-372/72, YU 35 840:
"Postupak za dobijanje dezacetil-ianatozida"**

zatim sledi:

**P-424/75, YU 40 640:
"Frakcionisanje hidrolizovanog dekstrana".**

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

**ZDRAVLJE: EVROPSKI I EVROAZIJSKI
PATENT ZA ZAŠTITU FORMULACIJE**

**YU 49778 (P-373/00): Farmaceutski dezinfekcioni preparati na bazi
Na-usninata i lekovitog bilja i postupak za njihovo dobijanje**

IZABRANE DRŽAVE	Registarski broj patenta
<i>REPUBLIKA SRBIJA</i>	YU 49778
EVROPSKI PATENT:	EP 1294373
<i>MAKEDONIJA</i>	MK 901168
<i>RUMUNIJA</i>	RO/EP 1294373
<i>HRVATSKA</i>	HR PK 20030006
<i>SLOVENIJA</i>	SI 630 774
<i>NEMAČKA</i>	DE 600 22 689
<i>ITALIJA</i>	IT 034194
<i>BOSNA I HERCEGOVINA - prijava</i>	BAP 021296A
EVROAZIJSKI PATENT: AZERBEJDŽAN, BELORUSIJA, JERMENIJA, KIRGISTAN, KAZAHSTAN, MOLDAVIJA, RUSKA FEDERACIJA, TURKMENISTAN I TADŽIKISTAN	EAPO 006582

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

GALENIKA, ZDRAVLJE, HEMOFARM

**ORGANIZACIONE JEDINICE ZA OBLAST
INDUSTRIJSKE SVOJINE**

**DOBRA SARADNJA SA ZAVODOM ZA
INTELEKTUALNU SVOJINU**

OBUKA I ŠKOLOVANJE KADRA

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

ŠIRENJE ZNANJA IZ OBLASTI INTELEKTUALNE SVOJINE
Stručnjaci GALENIKE I HEMOFARMA su predavači na fakultetima

FARMACEUTSKI FAKULTET u Beogradu, specijalističke studije:

- 1. Farmaceutski menadžment i marketing - Inovativni biznis u farmaciji*
- 2. Farmaceutske tehnologije*

TEHNOLOŠKO-METALURŠKI FAKULTET u Beogradu:

- 1. u okviru osnovnih studija*
- 2. specijalističke studije-industrijski menadžment 2004. – 2007.*

MEDICINSKI FAKULTET u Nišu, specijalističke studije 2005. / 2006.

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

**RAZVIJANJE SVESTI DA INTELEKTUALNA SVOJINA NIJE
SAMO NAUČNA VERIFIKACIJA ISTRAŽIVAČKOG RADA,
VEĆ POTENCIJALNA KOMERCIJALIZACIJA ZNANJA,
PODSTIČE KREATIVNOST I STIMULIŠE ULAGANJE U
INTELEKTUALNU SVOJINU**

**PERSPEKTIVA SRBIJE NA IZLAZU IZ
TRANZICIONOG PERIODA**

**NOVAC JE PRIVILEGIJA, ALI PAMETI I ZNANJA KAO I
PRIRODNIH RESURSA IMA I U SIROMAŠNIJIM DRUŠTVIMA,
ŠTO TREBA ISKORISTITI**

V. Tešankić, M. Milojević, S. Ilić-Stojanović, S. Jovanović, S.D. Petrović

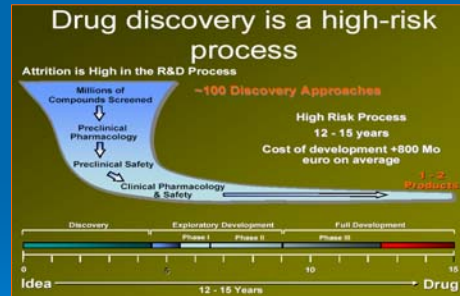
**ULAGANJEM U INTELEKTUALNU SVOJINU U SVIM GRANAMA
PRIVREDE PODSTIČE SE EKONOMSKI RAZVOJ DRUŠTVA,
KOJI STVARA OSNOV ZA VEĆA ULAGANJA, ŠTO JE VAŽNO
SA SOCIJALNI I KULTURNI RAZVOJ**

**TAKO SE DRUŠTVO OSLOBAĐA ULOGE KORISNIKA
INTELEKTUALNE SVOJINE.**

V. Tešankić, M. Milojević, S. Ilić-Stojanović, S. Jovanović, S.D. Petrović

KORIŠĆENJE PRAVA INTELEKTUALNE SVOJINE ZA
EKONOMSKI, SOCIJALNI I KULTURNI RAZVOJ SRBIJE
NA PRIMERU FARMACEUTSKE INDUSTRIJE JE EVIDENTAN

POSTAVLJENE DOBRE OSNOVE
PREPORUKA ZA DALJI RAZVOJ

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović

Bez obzira šta mi nastojali da činimo, mi zavisimo od pronalazača. Naši ekonomisti mogu predlagati ekonomičnije metode upravljanja, naši pravnici stvarati mudrije zakone, ali bez pronalazača, mi ne možemo bolje živeti. Da bi smanjili siromaštvo, potrebno je da obezbedimo više pronalazaka. Sa dovoljno pronalazaka na raspolaganju, možemo zadovoljiti mnoge želje i pružiti garancije za bezbedan i udoban život svima“.

Nikola Tesla (citat, 1897. godina)

V. Tešankić, M.Milojević, S.Ilić-Stojanović, S.Jovanović, S.D.Petrović